

สำเนาฉบับ

○ คำพิพากษา

(ต. ๑๘)

คดีหมายเลขดำที่ ๑๔๓๙/๒๕๖๐
คดีหมายเลขแดงที่ ๒๔๐๖/๒๕๖๕

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองกลาง

วันที่ ๒๓ เดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง

บริษัท อ.ศิริชัยพัฒนา จำกัด

ผู้ฟ้องคดี

อธิบดีกรมประมง ที่ ๑

คณะกรรมการมาตรการทางปกครอง

ตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่ ๒

ผู้อำนวยการกองกฎหมาย กรมประมง ที่ ๓

กรมประมง ที่ ๔

ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งทางปกครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากคำสั่งการปกครอง

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด ประกอบกิจการประมงนอกลำน้ำไทยตามใบอนุญาตทำการประมงนอกลำน้ำไทยในเขตทะเลหลวง (มหาสมุทรอินเดีย) เลขที่ ๕๙๑๐๓๐๐๔๐๐๐๕ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๙ และเป็นเจ้าของเรือประมงชื่อ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ ทะเบียนเรือไทยเลขที่ ๔๙๓๓๐๐๐๑๑ ประเภทเรือกลประมงทะเลเล็ก ที่มีหนังสือรับรองให้เรือประมงไทยออกไปทำการประมงในทะเลหลวง ฉบับที่ ๖/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๘ ด้วยการใช้เครื่องมือทำการประมงประเภทอวนลาก ชนิดอวนลากแผ่นตะเฆ่ ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสาม (ที่ถูกต้องคือ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) ได้แจ้งความร้องทุกข์ผู้ฟ้องคดีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ณ สถานีตำรวจนครบาลบางเขน เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๐ ในข้อหาทำการประมงในเขตที่อยู่ในความควบคุมดูแลขององค์การระหว่างประเทศ โดยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หลักเกณฑ์ และมาตรการอนุรักษ์และบริหารจัดการการประมง

/ขององค์การ...

ขององค์การระหว่างประเทศ ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยกล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีทำการประมงปลาโอลาย (Euthynnus offinis) ด้วยเครื่องมือเบ็ด ในปริมาณ ๒๒,๓๖๕ กิโลกรัม จากสัตว์น้ำที่จับได้ทั้งหมด ๕๗๙,๓๓๙ กิโลกรัม ซึ่งปลาดังกล่าว จะอาศัยอยู่บริเวณผิวน้ำ มีคุณสมบัติว่ายน้ำเร็ว และไม่สามารถจับได้ด้วยเครื่องมือประเภทอวนลาก ชนิดอวนลากแผ่นตะเฆ่ ดังที่ผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาต ประกอบกับเรือประมงของผู้ฟ้องคดีมิได้สังกัด ในระบบบันทึกข้อมูลของ Indian Ocean Tuna Commission การกระทำดังกล่าวจึงเป็นการฝ่าฝืน มาตรการอนุรักษ์และบริหารจัดการการประมงขององค์การระหว่างประเทศ (Compendium of Active Conservation and Management Measures for the Indian Ocean Tuna Commission) และมีความผิดตามมาตรา ๑๑๔ (๗) แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงอาศัยอำนาจตามข้อ ๑๘ ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๒/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม เพิ่มเติมครั้งที่ ๔ ลงวันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีคำสั่งคณะกรรมการมาตรการทางปกครองเลขที่ ๗๗/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐ พักใช้ใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำไทยของผู้ฟ้องคดี เป็นเวลา ๙๐ วัน และกักเรือประมงชื่อ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ ของผู้ฟ้องคดี ไว้จนกว่าคดีจะถึงที่สุด ทั้งนี้ นับตั้งแต่วันที่รับแจ้งหรือทราบคำสั่งนี้ และผู้แทนของผู้ฟ้องคดีได้รับทราบคำสั่งดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๐ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การร้องทุกข์มีข้อความอันเป็นเท็จและไม่ครบถ้วน เช่น วันที่และเวลาที่เรือประมงของผู้ฟ้องคดีออกเดินทางและกลับจากทำประมง รวมถึงไม่ได้ระบุ วันที่ เวลา และพฤติการณ์แห่งการกระทำผิด ส่วนคำสั่งคณะกรรมการมาตรการทางปกครองเลขที่ ๗๗/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจาก ผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับแจ้งถึงการร้องทุกข์ทำให้มิได้ยื่นคำชี้แจงก่อนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะออกคำสั่งพิพากา จึงเป็นการไม่เปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีชี้แจงและแสดงพยานหลักฐานเพื่อโต้แย้งข้อกล่าวหา และ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ใช้ดุลพินิจออกคำสั่งพิพากาโดยที่ยังไม่ได้ข้อเท็จจริงอันเป็นที่ยุติว่าผู้ฟ้องคดี กระทำความผิดจริง ทั้งนี้ จากการตรวจค้นเอกสารต่างประเทศพบว่าสัตว์น้ำชนิดพันธุ์ประเภททูน่า และคล้ายทูน่า เช่น ปลาทูน่าพันธุ์ Kawakawa หรือปลาโอลาย สามารถเข้ามาติดอยู่ในอวนลาก แผ่นตะเฆ่ได้ โดยการว่ายสวนมาในทิศทางของเรือที่ทำการลากอวนอยู่ และพบว่าเครื่องมือ ประมงดังกล่าวสามารถทำการประมงได้ทั้งในบริเวณผิวน้ำหรือหน้าดิน และบริเวณกลางน้ำ ปลาโอลายที่ติดอวนขึ้นมาโดยเครื่องมือทำประมงประเภทอวนลากเป็นไปในลักษณะไม่ตั้งใจ (Accidentally caught) ซึ่งสัตว์น้ำอื่นที่เรือของผู้ฟ้องคดีจับได้ เช่น ปลาทูตาโต ปลาทูแขก ปลาทูลัง ล้วนแต่เป็นสัตว์น้ำประเภทปลาผิวน้ำที่ว่ายน้ำเร็วกว่าความเร็วของเรือในขณะที่ลากอวน ส่วนที่อ้างว่า ผู้ฟ้องคดีจับปลาโอลายด้วยเบ็ดมือ ซึ่งไม่ตรงกับประเภทเครื่องมือที่ผู้ฟ้องคดีขอใบอนุญาต ทำการประมงนั้น เครื่องมือประมงดังกล่าวมิใช่เครื่องมือที่ผู้ฟ้องคดีจัดหาไว้ใช้บนเรือประมง

/จึงเกิดจาก...

จึงเกิดจากการกระทำของลูกเรือซึ่งเป็นเรือส่วนบุคคล ผู้ฟ้องคดีได้กำชับให้นายเรือ (ได้กำ) ให้อวนลากและระมัดระวังลูกเรือแล้ว และเครื่องมือดังกล่าวจับปลาได้เพียงครั้งละหนึ่งตัว หากลูกเรือทั้งหมดของผู้ฟ้องคดีจำนวน ๒๓ คน (ไม่รวมคนประจำเรือ) ต้องจับปลาโอลายตามจำนวนที่ปรากฏบนเรือของผู้ฟ้องคดีคงต้องกระทำถึง ๗,๔๕๕ ครั้ง ซึ่งเป็นไปได้ยากมากและเสียเวลา ทำให้ไม่น่าจะจับปลาประเภทอื่นที่ปรากฏบนเรือของผู้ฟ้องคดีจำนวน ๕๕๖,๙๗๔ ตัว ด้วยเครื่องมืออวนลากแผ่นตะเฆ่ได้ กับทั้งไม่คุ้มค่าใช้จ่ายสำหรับเรือขนาดใหญ่ของผู้ฟ้องคดี นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดีมิได้กระทำการฝ่าฝืนมาตรการอนุรักษ์และบริหารจัดการการประมงขององค์การระหว่างประเทศ คือ คณะกรรมาธิการปลาทูน่าแห่งมหาสมุทรอินเดีย หรือ Indian Ocean Tuna Commission (IOTC) ซึ่งประเทศไทยเป็นรัฐสมาชิก เนื่องจากผู้ฟ้องคดีมิใช่ผู้รับใบอนุญาตจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการทำการประมงด้วยเครื่องมือที่องค์การระหว่างประเทศกำหนด กล่าวคือ เครื่องมืออวนลากหรือเบ็ดมือที่ปรากฏตามข้อกล่าวหาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ได้เป็นเครื่องมือทำการประมงจับสัตว์น้ำชนิดพันธุ์ประเภททูน่าและคล้ายทูน่า ที่อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมาธิการปลาทูน่าแห่งมหาสมุทรอินเดีย ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์และบริหารจัดการการประมงขององค์การระหว่างประเทศ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็ได้ออกระเบียบปฏิบัติใดเพื่อควบคุมการใช้เครื่องมืออวนลากหรือเบ็ดมือไว้เฉพาะ ทั้งนี้ การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามยังทำให้ผู้ฟ้องคดีต้องได้รับความเสียหาย ดังต่อไปนี้ (๑) ค่าเสื่อมราคาเรือ วันละ ๑๕,๐๐๐ บาท (๒) ค่าจ้างแรงงาน วันละ ๒,๕๐๐ บาท (๓) ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและไฟฟ้า วันละ ๕,๐๐๐ บาท (๔) ค่าจอดท่า วันละ ๕,๐๐๐ บาท (๕) ค่าอาหารลูกเรือ วันละ ๑,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นฟ้องคดีต่อศาลเมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๐

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. เพิกถอนคำสั่งคณะกรรมการมาตรการทางปกครองเลขที่ ๗๗/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

๒. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ถอนการแจ้งความร้องทุกข์ผู้ฟ้องคดีต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๐

๓. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามชดใช้ค่าเสียหายวันละ ๒๘,๕๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๐ จนถึงวันฟ้อง (วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๐) รวม ๗๒ วัน เป็นเงินทั้งสิ้น ๒,๐๕๒,๐๐๐ บาท

๔. ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เร่งสอบสวนและดำเนินกระบวนการในทางอาญากับผู้ฟ้องคดีโดยเร็ว เพื่อมิให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายเพิ่มขึ้น

ศาลมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องในส่วนที่ฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ รวมถึงในข้อหาที่ผู้ฟ้องคดีขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ถอนการแจ้งความร้องทุกข์ผู้ฟ้องคดี เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม

/๒๕๖๐...

๒๕๖๐ กับทั้งในส่วนที่ขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่เร่งสอบสวนและดำเนินกระบวนการในทางอาญากับผู้ฟ้องคดีโดยเร็ว เพื่อมิให้ผู้ฟ้องคดีเกิดความเสียหายมากขึ้นไว้พิจารณา

ศาลมีคำสั่งเรียกกรมประมงเข้ามาในคดีในฐานะผู้ร้องสอด โดยกำหนดให้เป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ให้การว่า เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ ผู้ฟ้องคดี โดยนางชโลม เมธรัตน์กุล (ตัวแทน) ได้แจ้งออกทำการประมงต่อศูนย์ควบคุมการแจ้งเข้า - ออกทำการประมงสมุทรสาคร โดยแจ้งว่าจะนำเรือ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ ออกทำการประมงในเขตทะเลหลวงบริเวณมหาสมุทรอินเดีย โดยมีนายธนาตุล ดวงมาเกิด เป็นผู้ควบคุมเรือ พร้อมด้วยคนประจำเรือจำนวน ๓๕ คน จากสมุดบันทึกการทำการประมงของเรือประมง อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ เล่มที่ ๒ หน้าที่ ๒๙ - ๓๗ ระบุว่า เริ่มมีการจับปลาโอตั้งแต่วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๙ และจับปลาโอได้เรื่อยมา กล่าวคือ วันที่ ๑๗ วันที่ ๑๘ วันที่ ๒๐ - ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๙ และวันที่ ๔ วันที่ ๗ วันที่ ๙ - ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ปริมาณปลาโอที่จับได้ทั้งสิ้น ๒๒,๓๖๕ กิโลกรัม ในวันที่ ๑๒ - ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ผู้สังเกตการณ์บนเรือตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้ขึ้นเรือ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ เพื่อปฏิบัติหน้าที่สังเกตการณ์การทำการประมง และได้จัดทำรายงานสรุปผลการสังเกตการณ์ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ทราบ ในรายงานฉบับดังกล่าวมีข้อสังเกตว่า "เรือ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ มีการทำประมงเพียง ๒ ลอย ลอยละประมาณ ๕ - ๖ ชั่วโมงต่อวัน เนื่องจากห้องเก็บปลาใกล้จะเต็มแล้วและเมื่อทำการประมงเสร็จแล้วได้เรือจะนำเรือไปยังจุดทิ้งสมอเพื่อจะให้ชาวประมงได้ตกปลาเพื่อเป็นรายได้เสริม ถ้าใครตกปลาได้มากน้อยเท่าใดแล้วเรือจะรับซื้อในราคากิโลกรัมละ ๓ - ๕ บาท ไม่ว่าจะเป็นชนิดใดก็ตาม โดยได้เรือจะนำเรือไปทิ้งสมอตามจุดที่มีปลาที่ต้องการ เช่น ปลาทูน่า ปลาเก๋า ปลาทะคอง เป็นต้น ซึ่งทางเรือจะใช้ความชำนาญในพื้นที่บริเวณนั้นและใช้ Echo Sounder ในการหาจุดและตำแหน่งปลา จากการสังเกตพบว่าเรือจะได้ปลาเบ็ดประมาณ ๒ - ๓ ตัน ต่อวัน" และมีภาพถ่ายปลาทูน่า ปลาทูน่าครีบน้ำเงิน ปลาสาคร ปลาโอลาย ที่ได้จากการตกเบ็ดประกอบรายงานด้วย มหาสมุทรอินเดียเป็นน่านน้ำที่อยู่ภายใต้อำนาจการควบคุมดูแลของคณะกรรมการการประมงทูน่าแห่งมหาสมุทรอินเดีย (Indian Ocean Tuna Commission : IOTC) ซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศที่จัดตั้งขึ้นตามธรรมนูญขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization : FAO) ปัจจุบันมีประเทศสมาชิกทั้งสิ้น ๓๐ ประเทศ และ ๑ เขตความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (สหภาพยุโรป) ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีสมาชิกของ IOTC ตั้งแต่วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๔๐ ผลประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากการเข้าเป็นภาคีสมาชิกของ IOTC คือมีสิทธิส่งรายชื่อเรือสัญชาติไทยที่ประสงค์ดำเนินการเข้าทำการประมงปลาทูน่าและชนิดพันธุ์คล้ายทูน่าในเขตน่านน้ำที่อยู่ภายใต้ความดูแลรับผิดชอบของ IOTC เพื่อให้ IOTC รับรองและบันทึกไว้

/ในระเบียบ...

ในระเบียบเรือของ IOTC ปัจจุบันมีเรือสัญชาติไทยเพียง ๑๑ ลำ ที่อยู่ในระเบียบเรือของ IOTC ได้แก่ เรือขนถ่าย (Cargo Freezer) จำนวน ๗ ลำ เรือเพื่อทำการวิจัย (Research Training) จำนวน ๓ ลำ และเรือประมงประเภททวนล้อมจำนวน ๑ ลำ ซึ่งไม่มีเรือของผู้ฟ้องคดีอยู่ในจำนวน ๑๑ ลำ ดังกล่าว และเป็นผู้มีสิทธิอนุญาตให้เรือประมงสัญชาติไทยเข้าไปทำการประมงในเขตทะเลหลวงบริเวณมหาสมุทรอินเดียได้ หน้าที่ของประเทศไทยในฐานะภาคีสมาชิกของ IOTC คือ ต้องดำเนินการและควบคุมดูแลเรือประมงสัญชาติไทยที่ประสงค์ดำเนินการทำการประมงปลาทูน่า และชนิดพันธุ์คล้ายทูน่าให้ดำเนินการภายใต้ข้อมติที่ออกโดย IOTC ซึ่งจะมีแต่เฉพาะเรือประมงพาณิชย์ของรัฐสมาชิกที่ใช้เครื่องมือการทำประมงที่ได้รับอนุญาต และได้รับการบันทึกอยู่ในระเบียบของ IOTC แล้วเท่านั้น จึงจะสามารถทำประมงปลาทูน่าและชนิดพันธุ์คล้ายทูน่าในน่านน้ำมหาสมุทรอินเดียได้ ทั้งนี้ เป็นไปตามข้อมติ IOTC ที่ ๑๕/๐๔ เรื่อง ระเบียบเรือที่ได้รับอนุญาตให้ปฏิบัติการในพื้นที่อำนาจของ IOTC ซึ่งมีข้อความที่สำคัญดังนี้ ข้อ ๑ ... สำหรับวัตถุประสงค์ของข้อมตินี้ เรือประมง หมายถึง เรือเสริม เรือส่งเสบียงและอุปกรณ์ และเรือสนับสนุน ซึ่งไม่อยู่ในระเบียบเรือของ IOTC จะถือว่าไม่ได้รับอนุญาตให้ทำประมง เก็บรักษาปลาไว้ในเรือขนถ่าย หรือนำปลาทูน่า และชนิดพันธุ์คล้ายทูน่ามาขึ้นท่า หรือสนับสนุนกิจกรรมประมงใด ๆ หรือจัดวางแพล่อปลา (DFAD) ในพื้นที่อำนาจของ IOTC ข้อบัญญัตินี้จะไม่ใช้บังคับกับเรือที่มีขนาดความยาวเรื่อน้อยกว่า ๒๔ เมตร ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ EEZ ของรัฐเจ้าของธง ข้อ ๙ a) ประเทศสมาชิก ต้องใช้มาตรการภายใต้ข้อกฎหมายที่ใช้บังคับในการห้ามทำการประมงเก็บรักษาปลาไว้ในเรือ ขนถ่าย หรือนำปลาทูน่า และชนิดพันธุ์คล้ายทูน่ามาขึ้นท่า โดยเรือซึ่งไม่ได้อยู่ในระเบียบเรือที่ IOTC ผู้ฟ้องคดีได้รับใบอนุญาตจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้ใช้เรือ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ ทำการประมงนอกน่านน้ำไทยในเขตทะเลหลวง หมายความว่า สามารถทำการประมงในทะเลหลวงและสามารถจับปลาและสัตว์น้ำชนิดพันธุ์ใด ๆ ก็ได้ ที่มีไข่ปลาทูน่าและชนิดพันธุ์คล้ายทูน่าเท่านั้น เมื่อพิจารณาจากสมุดบันทึกการทำการประมงของเรือ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ หลักฐานภาพถ่ายและรายงานของผู้สังเกตการณ์บนเรือพบว่า มีความสอดคล้องกันสามารถสรุปได้ว่า เรือ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ ซึ่งเป็นเรือที่มีความยาวมากกว่า ๒๔ เมตร (ความยาวตลอดลำ ๕๔ เมตร) มีการทำการประมง ปลาโอลาย (Kawakawa ; Euthynnus Affinis) ซึ่งเป็นปลาชนิดพันธุ์คล้ายทูน่าและเป็นปลาชนิดพันธุ์ที่อยู่ภายใต้มาตรการอนุรักษ์และบริหารจัดการการประมงของ IOTC แต่เรือ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ มิใช่เรือประมงที่อยู่ในระเบียบเรือที่ IOTC และไม่ได้รับการอนุญาตจาก IOTC ให้สามารถทำการประมงปลาทูน่าหรือปลาชนิดพันธุ์คล้ายทูน่า ดังนั้น การที่เรือ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ ทำการประมงปลาโอลายในเขตพื้นที่ของ IOTC จึงเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนข้อมติที่ ๑๕/๐๔ ของ IOTC และย่อมเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมาย หลักเกณฑ์ และมาตรการการอนุรักษ์และบริหารจัดการการประมงของรัฐชายฝั่งหรือองค์การระหว่างประเทศ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๔๙ แห่งพระราชกำหนดการประมง

พ.ศ. ๒๕๕๘ ด้วย ต่อมา วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๐ เรือ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ ได้กลับเข้าเทียบท่า ณ ท่าเทียบเรือ อ.ศิริชัย ตำบลมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำการ ตรวจสอบเอกสารบันทึกการทำประมง (Fishing Logbook) เอกสารเกี่ยวกับการขออนุญาตนำสัตว์ หรือซากสัตว์เข้ามาในราชอาณาจักรและเอกสารรายงานของผู้สังเกตการณ์บนเรือประมงพบ การกระทำความผิดตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๐ เรือโท บรรณสาร ศิริพิชญ์ตระกูล นักวิชาการประมงชำนาญการ ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มเฝ้าระวัง และติดตามการทำประมงและการขนถ่ายสัตว์น้ำ กองควบคุมการประมงนอกน่านน้ำและการขนถ่าย สัตว์น้ำ กรมประมง พนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ต่อพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลบางเขนเพื่อให้ดำเนินคดีกับเจ้าของเรือ และ/หรือ ผู้ควบคุมเรือ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ ในข้อหาเป็นผู้ได้รับอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำไทย ในเขตทะเลหลวง (มหาสมุทรอินเดีย) ทำการประมงในเขตที่อยู่ในความควบคุมดูแลขององค์กร ระหว่างประเทศโดยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หลักเกณฑ์ และมาตรการการอนุรักษ์และบริหารจัดการ ประมงขององค์กรระหว่างประเทศ เป็นความผิดตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และตามความในมาตรา ๑๑๔ (๗) ถือว่าการทำการประมงโดยฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ที่รัฐ ชายฝั่งหรือองค์กรระหว่างประเทศกำหนดไว้ตามมาตรา ๔๙ เป็นการทำการประมง โดยฝ่าฝืน กฎหมายอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๑๑๓ แห่งพระราชกำหนดเดียวกัน และในกรณีนี้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีอำนาจพิจารณาและออกคำสั่งแทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามความในข้อ ๑๘ ของคำสั่งหัวหน้าคณะ รักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๒/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขปัญหาค้าประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม เพิ่มเติมครั้งที่ ๔ ลงวันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการประชุมครั้งที่ ๑๕/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๐ พิจารณาแล้วเห็นว่า พฤติการณ์ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำไทย เลขที่ ๕๙๑๐๓๐๐๔๐๐๐๕ โดยใบอนุญาตดังกล่าวระบุให้ใช้เครื่องมือทำการประมงประเภท อวนลาก ชนิดอวนลากแผ่นตะเฆ่ ซึ่งโดยลักษณะของเครื่องมือดังกล่าวไม่สามารถจับปลาฉิวน้ำ หรือปลาทุ่นได้ แต่ผู้สังเกตการณ์บนเรือแจ้งว่าเรือของผู้ฟ้องคดี มีพฤติการณ์ประมงปลาโอลาย ด้วยเครื่องมือทำการประมงประเภทเบ็ดซึ่งมิใช่เครื่องมือการประมงที่ผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาต ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือชี้แจงฉบับลงวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๐ ที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าสามารถ ปรับแก้เครื่องมืออวนลากแผ่นตะเฆ่ให้จับปลาทุ่นได้นั้นไม่อาจรับฟังได้ เนื่องจากเรือของผู้ฟ้องคดี มิใช่เรือที่สังกัดในระบบทะเบียนเรือของ IOTC การกระทำของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการประมง โดยฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ที่รัฐชายฝั่ง หรือองค์กรระหว่างประเทศกำหนดไว้ตามมาตรา ๔๙ และถือว่าเป็นการทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๑๑๓ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงมีคำสั่งคณะกรรมการมาตรการทางปกครอง เลขที่ ๗๗/๒๕๖๐ เรื่อง คำสั่งมาตรการทางปกครอง

/ลงวันที่...

ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐ พักใช้ใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำไทย เลขที่ ๕๙๑๐๓๐๐๔๐๐๐๕ ของผู้ฟ้องคดีเป็นเวลา ๙๐ วัน และกักเรือประมงชื่อ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ เลขทะเบียนเรือไทย ๔๙๓๓๐๐๐๑๑ จนกว่าคดีจะถึงที่สุดนับแต่วันที่ได้รับแจ้งหรือทราบคำสั่ง ทั้งนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน กำหนดว่า ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองอาจกระทบสิทธิของคู่กรณี เจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสได้รับทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ และมีโอกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตน แต่เนื่องจากคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๒/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม เพิ่มเติมครั้งที่ ๔ ลงวันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ ข้อ ๒๓ กำหนดให้ การออกคำสั่งของเจ้าหน้าที่รัฐตามคำสั่งนี้ไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง จึงไม่ต้องให้สิทธิผู้ฟ้องคดีได้ชี้แจงหรือโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานก่อน คำสั่งคณะกรรมการมาตรการทางปกครอง เลขที่ ๗๗/๒๕๖๐ เรื่อง คำสั่งมาตรการทางปกครองที่สั่งพักใช้ใบอนุญาตและสั่งกักเรือประมง อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่า การพิจารณาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เกิดจากข้อสันนิษฐานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จากข้อมูลที่ว่า ปลาชนิดพันธุ์ที่คล้ายปลาทูน่านั้นว่ายน้ำเร็วกว่า ๒๐ นีโอด ในขณะที่เรือประมงที่ใช้เครื่องมืออวนลากใช้ความเร็วขณะทำการประมงเพียง ๒ - ๓ นีโอด จึงไม่สามารถที่จะจับปลาชนิดพันธุ์นี้ได้ นั้น การทำประมงด้วยเครื่องมืออวนลากแผ่นตะเฆ่เมื่อเรือเดินทางถึงแหล่งทำการประมง ผู้ควบคุมเรือจะใช้เครื่องมือ Echo Sounder เพื่อทำการหาฝูงปลา เมื่อได้พิกัดตำแหน่งของกลุ่มปลาเป้าหมายก็จะเริ่มทำการประมงโดยการควบคุมเรือให้เดินหน้าช้า ๆ ซึ่งความเร็วที่ใช้ขึ้นอยู่กับขนาดของเรือ ประมาณ ๑ - ๒ นีโอด แล้วปล่อยส่วนที่เป็นกันธงอวนลงน้ำก่อน ตามด้วยส่วนต่าง ๆ ของอวนและแผ่นตะเฆ่ซึ่งเป็นเหล็กรูปร่างคล้ายสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่ด้านหนึ่งของแผ่นตะเฆ่จะมีสายโซ่หรือเหล็กเส้นขนาดใหญ่เรียกว่าสายชูง เมื่อทำการลากแผ่นตะเฆ่จะดันน้ำและเบนออกทำให้ปากอวนถ่างออก เมื่อแผ่นตะเฆ่ลงน้ำ ผู้ควบคุมเรือจะเร่งความเร็วเรือขึ้นเป็นประมาณ ๓ - ๔ นีโอด เพื่อให้แผ่นตะเฆ่เบนออกเต็มที่หรือที่เรียกว่าให้แผ่นตะเฆ่กินน้ำ แล้วปล่อยสายลากโดยพยายามรักษาให้ระยะของสายลากทั้งสองข้างลงน้ำเท่ากันจนกระทั่งแผ่นตะเฆ่สัมผัสพื้นทะเล ก็จะปล่อยสายลากลงน้ำอีกเล็กน้อยจนได้ระยะ ๕ - ๑๐ เท่าของความลึกน้ำ เพื่อให้สายลากดังกล่าวทอดยาวลงไปบนแนวราบใต้พื้นน้ำ แล้วตรึงสายลากทั้งสองไว้กับเรือ แล้วลากจนกว่าจะก๊อวน เมื่อเรือลากอวนจนได้ปริมาณสัตว์น้ำมากตามที่ต้องการแล้วซึ่งอาจใช้ระยะเวลานานประมาณ ๓ - ๕ ชั่วโมง ผู้ควบคุมเรือจะเริ่มการก๊อวนเริ่มจากกว้านสายลากขึ้นมาก่อนแล้วตามด้วยแผ่นตะเฆ่และเก็บแผ่นตะเฆ่ไว้ที่บริเวณท้ายเรือ

/จากนั้น...

จากนั้นกู้วนต่อไปจนกระทั่งสามารถนำกันธงขึ้นมาบนเรือได้แล้วแหล่งน้ำออกทางปลายสุดกันธงแล้วจึงจะเตรียมวนเพื่อทำการลากครั้งใหม่ต่อไป ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากสภาพตามธรรมชาติของปลาโอลายซึ่งเป็นปลานิสิตพันธุ์คล้ายทูน่าจะอาศัยอยู่ในบริเวณผิวน้ำในระดับ Epipelagic หรือในระดับความลึกตั้งแต่หน้าผิวน้ำทะเลจนถึงความลึกในระดับที่ไม่เกิน ๑๕๐ เมตร และสามารถว่ายน้ำด้วยความเร็วเฉลี่ยประมาณ ๒๐ น็อต เปรียบเทียบกับสภาพของการทำประมงด้วยเครื่องมืออวนลากแผ่นตะเฆ่ที่ผู้ควบคุมเรือจะต้องปล่อยให้เครื่องมือแผ่นตะเฆ่และอวนลากไปตามพื้นทะเลด้วยความเร็วประมาณ ๓ - ๔ น็อต การทำประมงโดยใช้เครื่องมืออวนลากแผ่นตะเฆ่ขณะที่ทิ้งอวนลงน้ำจากผิวน้ำสู่พื้นทะเลปากอวนยังไม่ถ่างออกเต็มที่ โอกาสที่จะจับปลาโอลายซึ่งเป็นปลาผิวน้ำจึงเป็นไปได้ยาก ครั้นเมื่ออวนลงสู่พื้นทะเลเต็มที่และมีการลากอวนไปกับหน้าดินเพื่อทำการจับปลานิสิตหน้าดินที่เป็นเป้าหมายของการทำประมงอวนลากแผ่นตะเฆ่โอกาสที่จะจับปลาโอลายซึ่งเป็นปลาผิวน้ำจึงเป็นไปได้ไม่ได้อย่างแน่แท้ จนกระทั่งเมื่อมีการกู้วนจากพื้นทะเลขึ้นสู่เรือเมื่อแผ่นตะเฆ่ถูกลากขึ้นมาบนเรือปากอวนจากที่เคยถ่างอยู่จะสอับเข้ามาเรื่อย ๆ เนื่องจากไม่มีแผ่นตะเฆ่ที่ช่วยในการถ่างปากอวนแล้วจึงทำให้การจับปลานิสิตผิวน้ำจึงเป็นไปได้ยากเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ โดยพฤติกรรมธรรมชาติของปลาเมื่อถูกอวนลากไล่ต้อนมาก็จะพยายามว่ายน้ำหลบหนีไปตามทิศทางเดียวกับทิศทางที่เรือวิ่งเพื่อหนีปากอวน หากปลาตัวใดที่ว่ายน้ำช้าหรือหมดแรงก็จะเข้าไปอยู่ในงูอวนในที่สุด แต่ปลาโอลายเป็นปลาที่สามารถว่ายน้ำได้ด้วยความเร็วที่มากกว่าความเร็วที่เรือใช้ในการทำประมง โอกาสที่ปลาโอลายจะเข้าไปอยู่ในงูอวนนั้นย่อมเป็นไปได้น้อยมากหรือแทบไม่มีเลย นอกจากนี้ เอกสารบันทึกการทำประมง (Fishing Logbook) เอกสารเกี่ยวกับการขออนุญาตนำสัตว์หรือซากสัตว์เข้ามาในราชอาณาจักร ระบุว่าเรือ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ มีการทำประมง ปลาโอลาย (Kawakawa ; Euthynnus offinis) ซึ่งเป็นปลาในชนิดพันธุ์คล้ายปลาทูน่าปริมาณที่จับได้มีจำนวนสูงถึง ๒๒,๓๖๕ กิโลกรัม เมื่อพิจารณาจากคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีซึ่งอ้างว่าเป็นปลาที่จับได้โดยตั้งใจอันเนื่องมาจากติดเครื่องมืออวนลากแผ่นตะเฆ่นั้นเห็นว่าเป็นข้อความที่ไม่สมเหตุผล เพราะเรือ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ มีการใช้ Echo Sounder ซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับการค้นหาฝูงปลาเป้าหมาย ก่อนที่จะวางอวนเพื่อให้ได้ชนิดและปริมาณปลาที่ต้องการจับในแต่ละครั้งสูงที่สุดให้คุ้มค่ากับการลงแรง เนื่องจากการวางอวนในแต่ละครั้งต้องใช้เวลาครั้งละประมาณ ๓ ชั่วโมง ดังนั้น ในแต่ละวันจึงสามารถวางอวนได้เพียง ๑ - ๓ ครั้ง เท่านั้น หากปลาเป้าหมายของเรือ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ เป็นปลาที่อยู่หน้าดินในการวางอวนครั้งนั้น ก็ย่อมจะต้องได้ปลาที่อยู่หน้าดินเป็นส่วนใหญ่ ไม่ควรจะได้ปลาที่อยู่ผิวน้ำมาในปริมาณที่มากกว่าหรือเท่ากัน ตัวอย่างเช่น ตามบันทึกการประมงของเรือ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ เล่มที่ ๒ หน้า ๒๙ รายละเอียดปรากฏตามสมุดบันทึกการทำประมง เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๙ การวางอวนครั้งที่ ๓ ปรากฏว่า ได้ปลาปากคมซึ่งเป็นปลาหน้าดินปริมาณ ๙๘๐ กิโลกรัม แต่ได้ปลาโอซึ่งเป็นปลาผิวน้ำ

/ปริมาณ...

ปริมาณถึง ๑,๐๑๕ กิโลกรัมในครั้งเดียวกัน ดังนั้น ปริมาณปลาโอ จำนวน ๒๒,๓๖๕ กิโลกรัม ที่ปรากฏในบันทึกการทำประมงของเรือ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ จึงเชื่อได้ว่าไม่ได้เป็นปลาที่จับได้ โดยไม่ตั้งใจอันเนื่องมาจากติดเครื่องมืออวนลากแผ่นตะเฆ่ตามข้อความที่ผู้ฟ้องคดีอ้าง หากแต่เป็น ปลาที่เรือ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ จงใจจับโดยใช้เครื่องมือเบ็ดมือตามที่ปรากฏในรายงานของผู้สังเกตการณ์ และในทางวิชาการประมง หากจะต้องคิดคำนวณสัดส่วนของสัตว์น้ำที่จับได้เพื่อประกอบการ พิจารณาว่า สัตว์น้ำดังกล่าวได้จากการจับในลักษณะที่ตั้งใจหรือไม่นั้น จะต้องคิดเป็นร้อยละ ขององค์ประกอบสัตว์น้ำที่จับได้ในแต่ละครั้งที่ทำการลงอวนลาก จากบันทึกการทำประมงของ ผู้ฟ้องคดี พบว่า ครั้งที่ลงอวนและจับปลาโอได้มีอยู่ทั้งสิ้นจำนวน ๒๐ ครั้ง มีการจับปลาโอได้ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ มีอัตราการจับปลาโออยู่ในช่วง ๘๖ - ๒,๑๓๐ กิโลกรัมต่อครั้ง เฉลี่ยเท่ากับ ๑,๑๑๘ กิโลกรัมต่อครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๙๕ ของผลการจับสัตว์น้ำทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๙ ในการวางอวนครั้งที่ ๓ ของวัน (ครั้งที่ ๑๕๘ ของรอบการทำประมง) มีการจับปลาโอได้ ๑,๘๕๑ กิโลกรัม แต่สัดส่วนของ ปลาโอสูงมากเมื่อเทียบกับสัตว์น้ำชนิดอื่น ๆ ที่จับได้ คือมีสัดส่วนของปลาโอกิดเป็นร้อยละ ๖๐.๖๗ ของสัตว์น้ำที่จับได้ในรอบนั้นทั้งหมด เมื่อพิจารณาจากข้อมูลดังกล่าวเห็นได้ว่าสัดส่วนของปลาโอ ที่จับได้เมื่อเปรียบเทียบกับสัตว์น้ำที่จับได้ในรอบเดียวกัน มีสัดส่วนที่สูงมาก แม้ว่าโดยทั่วไปแล้ว เบ็ดมือจะเป็นเครื่องมือประมงที่มีประสิทธิภาพในการทำประมงต่ำกว่าเครื่องมือทำประมงอื่น คือ ตกปลาได้เพียงครั้งละ ๑ ตัว เมื่อเทียบกับเครื่องมือประมงอื่นที่ใช้เวลาเท่ากัน แต่เมื่อพิจารณา จากสภาพทางนิเวศวิทยาประกอบกับข้อสังเกตของผู้สังเกตการณ์บนเรือที่ว่า ปลาทูน่าและ ชนิดพันธุ์คล้ายทูน่าจะมีพฤติกรรมการอยู่รวมกันเป็นฝูงขนาดใหญ่ (School of Tuna) จำนวน ตั้งแต่หลักร้อยตัวถึงหลายร้อยตัวเพื่อการแสวงหาอาหาร และป้องกันตัวจากสัตว์น้ำอื่นที่เป็นผู้ล่า ตามห่วงโซ่อาหาร ซึ่งผู้ควบคุมเรือมีความชำนาญจะสามารถค้นหาฝูงปลาทูน่าได้โดยใช้เครื่องมือ Echo Sounder เมื่อพบฝูงปลาทูน่าแล้วแม้ลูกเรือจะใช้เพียงเบ็ดมือจับปลาก็สามารถจับปลาได้ โดยไม่ยากและใช้เวลาไม่นานเพราะมีปลาจำนวนมากมาย เมื่อเปรียบเทียบกับเครื่องมือประมงพาณิชย์ ที่นิยมใช้จับปลาทูน่าคือเบ็ดตวัดก็ไม่มี ความแตกต่างกันมากนัก นอกจากนี้ ข้อกล่าวอ้างที่ว่า เป็นการกระทำส่วนตัวของลูกเรือ นั้น ปลาโอตามปรากฏในบันทึกการทำประมงของผู้ฟ้องคดี ย่อมเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์จากการทำประมงปลาโอดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้แจ้งขออนุญาต นำเข้าสัตว์น้ำ ซึ่งปรากฏมูลค่าของสัตว์น้ำดังกล่าวในใบแจ้งอนุญาตนำสัตว์หรือซากสัตว์เข้ามา ในราชอาณาจักร (แบบ ร.๖) และใบแจ้งอนุญาตนำสัตว์หรือซากสัตว์เข้ามาในราชอาณาจักร (แบบ ร.๗) และใบขนสินค้าขาเข้า การทำประมงปลาโอดังกล่าวเป็นการกระทำโดยลูกเรือ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ ในนามของผู้ฟ้องคดีเพื่อแสวงหาประโยชน์เพิ่มเติมจากการทำประมงด้วย

/อวนลาก...

อวนลากแผ่นตะเฆ่อันเป็นเครื่องมือประมงที่ผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาตโดยถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อเป็นการเพิ่มพูนผลประโยชน์ให้แก่กิจการของผู้ฟ้องคดีเอง

กรณีผู้ฟ้องคดีอ้างว่าได้รับความเสียหาย นั้น เห็นว่าค่าใช้จ่ายตามรายการที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างนั้น เป็นค่าเสื่อมราคาเรือ ค่าจ้างแรงงาน ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และไฟฟ้า ค่าจอดท่า และค่าอาหารลูกเรือ ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการดูแลบำรุงรักษาเรือและเป็นค่าจ้างของลูกจ้างของผู้ฟ้องคดีเอง แม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะมีได้มีคำสั่งทางปกครองต่อผู้ฟ้องคดีในคดีนี้ผู้ฟ้องคดีก็มีภาระค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการบำรุงรักษาเรือเพื่อให้สามารถใช้งานได้ตามปกติและต้องจ่ายค่าจ้างแก่ลูกจ้างตามสัญญาจ้างอยู่แล้ว เรือของผู้ฟ้องคดีเป็นเรือประมงนอกน่านน้ำขนาดใหญ่ มีระวางขับน้ำถึง ๗๒๑ ตันกรอส ย่อมมีค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาเรือสูงกว่าเรือประมงพาณิชย์ที่มีขนาดย่อมกว่า ส่วนค่าเสียโอกาสในการทำประมงและค่าเสียหายที่มีต่อภาพลักษณ์ของผู้ฟ้องคดี ก็เป็นการคาดเดา ล่วงหน้าของผู้ฟ้องคดีเองมิใช่ข้อเท็จจริงอันสามารถยืนยันได้แน่นอนว่า เรือประมงของผู้ฟ้องคดีจะสามารถทำการประมงและสามารถทำรายได้ให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นจำนวนเท่าใด เนื่องจากการทำประมงมีปัจจัยหลายประการ อาทิ สภาพภูมิอากาศ สภาพแวดล้อม ความสามารถของผู้ควบคุมเรือและลูกเรือ สภาพของเรือและอุปกรณ์การทำประมง อุปสงค์และอุปทานของตลาด เป็นต้น ประกอบกับตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ เป็นต้นมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้มีคำสั่งเรียกให้เรือประมงพาณิชย์ที่ออกไปทำการประมงในทะเลหลวงกลับเข้าท่าเทียบเรือ ซึ่งรวมถึงเรือ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ ของผู้ฟ้องคดีด้วยและจนถึงปัจจุบันผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ยังไม่มีการอนุญาตให้เรือประมงพาณิชย์ลำใดออกไปทำการประมงในทะเลหลวง แม้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะมีได้ออกคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์และกักเรือประมงของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีก็ไม่สามารถออกไปทำการประมงได้ ดังนั้น ค่าใช้จ่าย และค่าเสียโอกาสต่าง ๆ ตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่าตนเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายดังกล่าวนี้ ไม่ได้เป็นความเสียหายหรือผลอันเนื่องมาจากการออกคำสั่งมาตรการทางปกครองของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

ในส่วนที่เกี่ยวกับคดีอาญานั้น เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ พนักงานสอบสวนได้เรียกผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้ต้องหาที่ ๑ นายวิชัย ศิริชัยเอกวัฒน์ ในฐานะผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลและในฐานะส่วนตัว ในฐานะผู้ต้องหาที่ ๒ และนายวิสันต์ ศิริชัยเอกวัฒน์ ในฐานะผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล และในฐานะส่วนตัว ในฐานะผู้ต้องหาที่ ๓ มาพบพนักงานสอบสวนเพื่อรับทราบข้อกล่าวหา ตามบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหา คดีอาญาที่ ๖๗๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ รวม ๓ ฉบับ ไม่ปรากฏว่าผู้ต้องหาทั้งสาม ได้ชี้แจงหรือยื่นพยานหลักฐานแก้ข้อกล่าวหาดังกล่าวแต่ประการใด หากแต่ให้การรับสารภาพตลอดข้อกล่าวหาด้วยความเต็มใจ โดยพนักงานสอบสวนไม่ได้ทำหรือจัดให้ทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง ทรามาน ใช้กำลังบังคับหรือกระทำโดยมิชอบประการใด ๆ เพื่อจูงใจให้ให้การอย่างใด ๆ ในเรื่องที่

/ต้องหา...

ต้องหาดังกล่าว และยินยอมเสียค่าปรับตามคำเปรียบเทียบของพนักงานสอบสวน ในอัตราคนละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท รวม ๓๐๐,๐๐๐ บาท

ศาลออกนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๕ โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์เป็นหนังสือของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลได้ตรวจพิจารณาพยานหลักฐานในคำฟ้อง คำให้การ คำคัดค้านคำให้การ คำให้การเพิ่มเติม และคำชี้แจงของผู้ฟ้องคดีแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของเรือประมงชื่อ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ เลขทะเบียนเรือไทย ๔๙๓๓๐๐๐๑๑ ขนาด ๗๒๑ ตันกรอส และเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำไทย เลขที่ ๕๙๑๐๓๐๐๔๐๐๐๕ ประเภทเครื่องมืออวนลาก ชนิดอวนลากแผ่นตะเฆ่ ได้มอบหมายให้นายธนาคุณ ดวงมาเกิด เป็นผู้ควบคุมเรือนำเรือออกไปทำการประมงในทะเลหลวง บริเวณมหาสมุทรอินเดียเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ และนำเรือกลับเข้ามาเทียบท่าเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๐ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาจากการตรวจสอบเอกสารบันทึกการทำการประมง (Fishing Logbook) เอกสารเกี่ยวกับการขออนุญาตนำสัตว์หรือซากสัตว์เข้ามาในราชอาณาจักร และเอกสารรายงานของผู้สังเกตการณ์บนเรือประมง แล้วเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีโดยเรือประมง อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ มีพฤติการณ์ทำการประมงปลาโอลาย (Euthynnus offinis) ด้วยเครื่องมือเบ็ด ในปริมาณ ๒๒,๓๖๕ กิโลกรัม จากสัตว์น้ำที่จับได้ทั้งหมด ๕๗๔,๓๓๙ กิโลกรัม ซึ่งปลาดังกล่าวเป็นปลาที่อาศัยอยู่บริเวณผิวน้ำ มีคุณสมบัติว่ายน้ำเร็วและไม่สามารถจับด้วยเครื่องมือประมงประเภทอวนลาก ชนิดอวนลากแผ่นตะเฆ่ ตามที่ได้รับใบอนุญาตและเรือประมง อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ มิได้เป็นเรือประมงที่สังกัดในระบบบันทึกข้อมูลของคณะกรรมการการประมงในมหาสมุทรอินเดีย (Indian Ocean Tuna Commission : IOTC) การกระทำความผิดกล่าวเป็นการฝ่าฝืนมาตรการอนุรักษ์และบริหารจัดการการประมงขององค์การระหว่างประเทศ (Compendium of Active Conservation and Management Measures for the Indian Ocean Commission) พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ร้องทุกข์กล่าวโทษเมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๐ ที่สถานีตำรวจนครบาลบางเขน ในข้อหาเป็นผู้ได้รับอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำไทยในเขตทะเลหลวง (มหาสมุทรอินเดีย) ทำการประมงในเขตที่อยู่ในความควบคุมดูแลขององค์การระหว่างประเทศโดยไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหลักเกณฑ์และมาตรการการอนุรักษ์และบริหารจัดการการประมงขององค์การระหว่างประเทศ ซึ่งมีความผิดตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ พฤติการณ์ดังกล่าวถือว่าเป็นการทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงตามความในมาตรา ๑๑๔ (๗) ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจตามความในมาตรา ๑๑๓ (๓) และ (๕) แห่งพระราชกำหนดเดียวกันในการสั่งพักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดครั้งละไม่เกินเก้าสิบวันและกักเรือประมง และในกรณีนี้

/ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒...

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีอำนาจพิจารณาและออกคำสั่งแทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามความในข้อ ๑๘ ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๒/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขปัญหาการทำ ประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม เพิ่มเติมครั้งที่ ๔ ลงวันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ จึงมีคำสั่งคณะกรรมการมาตรการทางปกครอง เลขที่ ๗๗/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ให้ ๑. พักใช้ใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำไทย เลขที่ ๕๙๑๐๓๐๐๔๐๐๐๕ ของผู้ฟ้องคดีเป็นเวลา ๙๐ วัน ๒. กักเรือประมงชื่อ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ เลขทะเบียนเรือไทย ๔๙๓๓๐๐๐๑๑ จนกว่าคดีจะถึงที่สุด ทั้งนี้ นับตั้งแต่วันที่รับแจ้งหรือทราบคำสั่งนี้ ผู้ฟ้องคดี เห็นว่า คำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล ขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว และให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี

ศาลได้ตรวจพิจารณากฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

คดีมีประเด็นต้องวินิจฉัยว่า คำสั่งคณะกรรมการมาตรการทางปกครองเลขที่ ๗๗/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เรื่อง คำสั่งมาตรการทางปกครอง ที่ให้พักใช้ ใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำไทยเลขที่ ๕๙๑๐๓๐๐๔๐๐๐๕ ของผู้ฟ้องคดี เป็นเวลา ๙๐ วัน และกักเรือประมงชื่อ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ เลขทะเบียนเรือไทย ๔๙๓๓๐๐๐๑๑ จนกว่าคดีจะถึงที่สุด ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ และเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีหรือไม่ หากเป็นการกระทำละเมิด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีหรือไม่ เพียงใด

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๔๙ บัญญัติว่า ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำไทย ทำการประมงในเขตของรัฐชายฝั่ง หรือ ในเขตที่อยู่ในความควบคุมดูแลขององค์การระหว่างประเทศนอกจากต้องปฏิบัติตามพระราชกำหนด นี้แล้ว ผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หลักเกณฑ์ และมาตรการการอนุรักษ์และ บริหารจัดการการประมงของรัฐชายฝั่งหรือองค์การระหว่างประเทศนั้น มาตรา ๑๑๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ผู้ใดทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรง ให้อธิบดีมีอำนาจสั่ง ดังต่อไปนี้ ... (๓) สั่งพักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดครั้งละไม่เกินเก้าสิบวัน โดยจะสั่งห้ามมิให้ใช้เรือประมงนั้น จนกว่าจะสิ้นสุดระยะเวลาการพักใช้ใบอนุญาตด้วยก็ได้ ... (๕) กักเรือประมง ... และมาตรา ๑๑๔ บัญญัติว่า การกระทำความผิดต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นการทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๑๑๓ (๑) ... (๗) ทำการประมงโดยฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ที่รัฐชายฝั่งหรือองค์การระหว่าง ประเทศกำหนดไว้ตามมาตรา ๔๙ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๒/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม เพิ่มเติมครั้งที่ ๔ ลงวันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ ข้อ ๑๘ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า ให้มีคณะกรรมการมาตรการ ทางปกครอง ประกอบด้วย ... วรรคสอง กำหนดว่า ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งมีอำนาจพิจารณา

/และออกคำสั่ง...

และออกคำสั่งแทนอธิบดีกรมประมงหรือปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๑๓ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยให้ถือว่าคำสั่งของคณะกรรมการ เป็นที่สุด ข้อมติ ๑๕/๐๑ เรื่อง การบันทึกปริมาณจับและการลงแรงประมงโดยเรือประมงในพื้นที่ อำนาจของ IOTC ข้อ ๑ กำหนดว่า แต่ละประเทศสมาชิกที่เป็นเจ้าของธง จะต้องรับรองว่า เรืออวนล้อมจับ เรือเบ็ดราว เรืออวนติดตา เรือเบ็ดตวัด เรือเบ็ดมือและเรือเบ็ดลากทั้งหมด ที่ชักธงของประเทศตนและได้รับอนุญาตให้ทำประมงชนิดพันธุ์ที่บริหารจัดการโดย IOTC เป็นเรือ ที่สังกัดในระบบการบันทึกข้อมูล ข้อ ๒ กำหนดว่า มาตรการนี้จะต้องใช้กับเรืออวนล้อมจับ เรือเบ็ดราว เรืออวนติดตา เรือเบ็ดตวัด เรือเบ็ดมือและเรือเบ็ดลากทั้งหมด ที่มีขนาดความยาวเรือเกิน ๒๔ เมตร และเรือซึ่งมีขนาดความยาวเรือน้อยกว่า ๒๔ เมตร ที่ทำการประมงนอกเขต EEZ ของรัฐ เจ้าของธงเรือภายในพื้นที่อำนาจของ IOTC ... และข้อมติ ๑๕/๐๔ เรื่อง ระเบียบเรือที่ได้รับอนุญาต ให้ปฏิบัติการในพื้นที่อำนาจของ IOTC ข้อ ๑ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า ... สำหรับวัตถุประสงค์ของข้อมตินี้ เรือประมง หมายรวมถึงเรือเสริม เรือส่งเสบียงและอุปกรณ์ และเรือสนับสนุน ซึ่งไม่อยู่ในระเบียบ เรือของ IOTC จะถือว่าไม่ได้รับอนุญาตให้ทำประมง เก็บรักษาปลาไว้ในเรือ ขนย้ายหรือนำปลาพุนำ และชนิดพันธุ์คล้ายพุนำมาขึ้นท่า หรือสนับสนุนกิจกรรมประมงใด ๆ หรือจัดวางแพล่อปลา (DFAD) ในพื้นที่อำนาจของ IOTC ข้อบัญญัตินี้จะต้องไม่ใช้บังคับกับเรือที่มีขนาดความยาวเรือน้อยกว่า ๒๔ เมตร ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ EEZ ของรัฐเจ้าของธง ข้อ ๙ กำหนดว่า a) ประเทศสมาชิก ต้องใช้ มาตรการภายใต้ข้อกำหนดที่ใช้บังคับ ในการห้ามทำการประมง เก็บรักษาปลาไว้ในเรือ ขนย้าย หรือนำปลาพุนำและชนิดพันธุ์คล้ายพุนำมาขึ้นท่า โดยเรือซึ่งไม่ได้อยู่ในระเบียบเรือที่ IOTC

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของเรือประมงชื่อ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ เลขทะเบียนเรือไทย ๔๙๓๓๐๐๐๑๑ ขนาด ๗๒๑ ตันกรอส เรือมีความยาวมากกว่า ๒๔ เมตร และเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำไทย ประเภทเครื่องมืออวนลาก ชนิดอวนลาก แผ่นตะเฒ่า ได้นำเรือออกไปทำการประมงในทะเลหลวงบริเวณมหาสมุทรอินเดีย เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ และนำเรือกลับเข้ามาเทียบท่าเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๐ จากเอกสารบันทึก การทำการประมง (Fishing Logbook) เอกสารเกี่ยวกับการขออนุญาตนำสัตว์หรือซากสัตว์ เข้ามาในราชอาณาจักร ระบุว่า มีปลาโอลาย (Euthynnus offinis) จำนวน ๒๒,๓๖๕ กิโลกรัม จากสัตว์น้ำที่จับได้ทั้งหมด ๕๗๔,๓๓๙ กิโลกรัม เห็นว่า เรือประมงชื่อ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ เลขทะเบียน เรือไทย ๔๙๓๓๐๐๐๑๑ ของผู้ฟ้องคดีเป็นเรือไทยซึ่งประเทศไทยเป็นสมาชิกของคณะกรรมการ ปลาพุนำแห่งมหาสมุทรอินเดีย (Indian Ocean Tuna Commission : IOTC) ซึ่งเป็นองค์กร ระหว่างประเทศที่จัดตั้งขึ้นตามธรรมนูญขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture organization : FAO) ดังนั้น นอกจากผู้ฟ้องคดีมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ ตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ อันเป็นกฎหมายภายในประเทศแล้ว ยังต้องปฏิบัติ

/ตามกฎหมาย...

ตามกฎหมาย หลักเกณฑ์และมาตรการอนุรักษ์และบริหารจัดการการประมงของคณะกรรมการการประมงของคณะกรรมาธิการ
 ปลาทูน่ามหาสมุทรอินเดียซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศซึ่งประเทศไทยเป็นสมาชิกด้วย
 เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ปัจจุบันมีเรือสัญชาติไทย ๑๑ ลำอยู่ในระเบียบนเรือของคณะกรรมการการ
 ปลาทูน่ามหาสมุทรอินเดีย แต่เรือของผู้ฟ้องคดีไม่ได้อยู่ในระเบียบนเรือดังกล่าว เรือของผู้ฟ้องคดี
 จึงไม่มีสิทธิ์ทำประมงปลาทูน่าหรือปลาชนิดพันธุ์คล้ายทูน่าได้ตามระเบียบ IOTC ที่ ๑๕/๐๑ ของ
 คณะกรรมการการประมงปลาทูน่ามหาสมุทรอินเดีย กรณีจึงต้องพิจารณาว่าเรือของผู้ฟ้องคดีมีการทำประมง
 ปลาทูน่าหรือปลาชนิดพันธุ์คล้ายทูน่าในมหาสมุทรอินเดียหรือไม่ กรณีดังกล่าวนี้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒
 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ อ้างข้อมูลจากสมุดบันทึกการทำการประมงของเรือประมง อ.ศิริชัยพัฒนา ๑
 ซึ่งระบุว่า ในวันที่ ๑๒ - ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ผู้สังเกตการณ์บนเรือตามมาตรา ๕ แห่ง
 พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้ขึ้นเรือ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ เพื่อปฏิบัติหน้าที่สังเกตการณ์
 การทำการประมงและได้จัดทำรายงานสรุปผลการสังเกตการณ์ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔
 ทราบ ในรายงานฉบับดังกล่าวมีข้อสังเกตว่า เรือ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ มีการทำประมงเพียง ๒ ลอย
 ลอยละประมาณ ๕ - ๖ ชั่วโมงต่อวันเนื่องจากท้องเก็บปลาใกล้จะเต็มแล้วและเมื่อทำการประมง
 เสร็จแล้วได้เรือจะนำเรือไปยังจุดทิ้งสมอเพื่อจะให้ชาวประมงได้ตกปลาเพื่อเป็นรายได้เสริม
 ถ้าใครตกปลาได้มากน้อยเท่าใดแล้วก็จะรับซื้อในราคากิโลกรัมละ ๓ - ๕ บาทไม่ว่าจะเป็นชนิดใด
 ก็ตาม โดยได้เรือจะไปทิ้งสมอตามจุดที่มีปลาที่ต้องการ เช่น ปลาทูน่า ปลาเก๋า ปลาตะคอง เป็นต้น
 ซึ่งทางเรือจะใช้ความชำนาญในพื้นที่บริเวณนั้นและใช้ Echo Sounder ในการหาจุดและ
 ตำแหน่งปลา จากการสังเกตพบว่าเรือจะได้ปลาเบ็ดประมาณ ๒ - ๓ ตันต่อวัน และมีภาพถ่าย
 ปลาทูน่า ปลาทูน่าครีบน้ำเงิน ปลาสาคร ปลาโอลาย ที่ได้จากการตกเบ็ดประกอบรายงานด้วย
 ส่วนผู้ฟ้องคดีอ้างว่ารายงานข้อคิดเห็นและความผิดปกติจากการสังเกตการณ์บนเรือที่ผู้สังเกตการณ์
 จัดทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ทราบ นั้น จัดทำแบบรายงานรวมโดยมีผู้สังเกตการณ์
 รวม ๒ คน ประกอบด้วย นายอภิสิทธิ์ เพียรกลสิกรรม และนายอภิชาติ ทับนิล โดยมีเพียงนายอภิชาติ
 ทับนิล เท่านั้น ที่ขึ้นสังเกตการณ์บนเรือ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ โดยใช้เวลาขึ้นสังเกตการณ์บนเรือ
 เพียง ๓ วัน ระหว่างวันที่ ๑๒ - ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ และเป็นช่วงที่เรือทำการประมงเพียง ๒ วัน
 ก่อนที่เรือจะถึงกำหนดการขนถ่ายสัตว์น้ำให้กับเรือแม่ เป็นการเขียนรายงานจากความเข้าใจของ
 ตนเอง ซึ่งขัดแย้งกับข้อเท็จจริง เรือ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ ในรอบนี้ ได้ทำการประมง จำนวนรวม
 ๗๙ วัน (ตั้งแต่วันที่ ๒๘ สิงหาคม ถึงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙) โดยมีการทำประมงวันละ
 ๑ ลอย จำนวน ๑ วัน ทำประมงวันละ ๒ ลอย จำนวน ๙ วัน ทำประมงวันละ ๓ ลอย จำนวน
 ๖๔ วัน และหยุดซ่อมเครื่องจักรและอุปกรณ์การประมง โดยไม่มีการทำการประมงจำนวน ๕ วัน
 มิใช่ทำการประมงวันละเพียง ๒ ลอย ตามที่ผู้สังเกตการณ์กล่าวอ้าง การหาจุดทิ้งสมอนั้นโดยปกติ
 ได้แก่วางเรือจะเลือกทิ้งสมอในบริเวณที่มีน้ำตื้นและมีได้อยู่ในแนวที่มีกระแสน้ำไหลแรงเป็นหลัก

/เนื่องจาก...

เนื่องจากความลึกของน้ำในมหาสมุทรอินเดียจะลึกมาก โดยมีได้มีจุดใดจุดหนึ่งเป็นที่ทิ้งสมอ และเป็นไปได้ยากที่ได้ก่งเรือจะทราบว่าเป็นพื้นที่ใดจะมีสัตว์น้ำชนิดใด โดยเฉพาะในพื้นที่ที่เป็นมหาสมุทรที่กว้างใหญ่เช่นมหาสมุทรอินเดีย นอกจากนี้ ในเรื่องของการตกปลานั้น เจ้าของเรือได้กำชับได้ก่งเรือมาโดยตลอดมิให้ลูกเรือคนใดตกปลาโดยเด็ดขาดเพราะอาจส่งผลเสี่ยงกับการผิดกฎหมายในประเด็นการใช้เครื่องมือผิดไปจากที่ได้รับอนุญาต จึงรับฟังได้ว่า ผู้สังเกตการณ์เรือขึ้นสังเกตการณ์บนเรือ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ ในวันที่ ๑๒ - ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ซึ่งผู้ฟ้องคดีอ้างว่าเป็นช่วงที่เรือทำการประมงเพียง ๒ วัน ก่อนที่เรือจะถึงกำหนดการขนถ่ายสัตว์น้ำให้กับเรือแม่ สอดคล้องกับในรายงานฯ ที่มีข้อสังเกตว่า เรือ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ มีการทำประมงเพียง ๒ ลอย ลอยละประมาณ ๕ - ๖ ชั่วโมงต่อวัน เนื่องจากท้องเก็บปลาใกล้จะเต็มแล้ว ในส่วนการตกปลาด้วยเบ็ดมือของลูกเรือ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ นั้น เห็นว่า เป็นข้อเท็จจริงที่เห็นได้จากการสังเกตการณ์จึงรับฟังเป็นที่ยุติว่า มีการทำประมงด้วยเบ็ดมือ ปลาที่จับได้ย่อมไม่ใช่การได้มาในลักษณะไม่ตั้งใจ (Accidentally caught) และไม่อาจอ้างได้ว่าการกระทำของลูกเรือเป็นเรื่องส่วนบุคคลเพราะผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการกระทำดังกล่าว ส่วนจำนวนปลาที่ได้จากการตกปลาด้วยเบ็ดมือที่ผู้สังเกตการณ์เรือระบุว่าได้ปลาเบ็ดประมาณ ๒ - ๓ ตันต่อวันนั้น เป็นการประมาณไม่ใช่การชั่งน้ำหนักโดยเครื่องชั่งน้ำหนักจึงอาจคลาดเคลื่อนได้ เมื่อปลาโอลายเป็นสัตว์น้ำชนิดพันธุ์ประเภทยูนาและคล้ายยูนา มหาสมุทรอินเดียเป็นน่านน้ำที่อยู่ภายใต้อำนาจการควบคุมดูแลของคณะกรรมการการประมงแห่งประเทศไทยและจากเอกสารบันทึกการทำการประมง (Fishing Logbook) เอกสารเกี่ยวกับการขออนุญาตนำสัตว์หรือซากสัตว์เข้ามาในราชอาณาจักร ระบุว่ามิปลาโอลาย (*Euthynnus offinis*) จำนวน ๒๒,๓๖๕ กิโลกรัม จากสัตว์น้ำที่จับได้ทั้งหมด ๕๗๔,๓๓๙ กิโลกรัม จึงเป็นกรณีที่เรือประมงของผู้ฟ้องคดีทำการประมงปลายูนาและชนิดพันธุ์คล้ายยูนา เป็นการไม่ปฏิบัติตามข้อมติ ๑๕/๐๔ เรื่อง ระเบียบเรือที่ได้รับอนุญาตให้ปฏิบัติการในพื้นที่อำนาจของ IOTC ข้อ ๙ a) เป็นการทำการประมงนอกน่านน้ำไทยในเขตทะเลหลวง (มหาสมุทรอินเดีย) จึงเป็นการทำการประมงในเขตที่อยู่ในความควบคุมดูแลขององค์การระหว่างประเทศโดยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หลักเกณฑ์ และมาตรการการอนุรักษ์และบริหารจัดการประมงขององค์การระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นความผิดตามมาตรา ๔๙ และมาตรา ๑๑๔ (๗) แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ถือว่าทำการประมงโดยฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ที่รัฐชายฝั่งหรือองค์การระหว่างประเทศกำหนดไว้ตามมาตรา ๔๙ เป็นการทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๑๑๓ แห่งพระราชกำหนดเดียวกัน ซึ่งมาตรา ๑๑๓ บัญญัติว่า ผู้ใดทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรง ให้อธิบดีมีอำนาจ ... (๓) สั่งพักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดครั้งละไม่เกินเก้าสิบวัน โดยจะสั่งห้ามมิให้ใช้เรือประมงนั้นจนกว่าจะสิ้นสุดระยะเวลาการพักใช้ใบอนุญาตด้วยก็ได้ ... (๕) กักเรือประมง ... และในกรณีนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีอำนาจพิจารณาและออกคำสั่ง

/แทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑...

แทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามข้อ ๑๘ ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๒/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม เพิ่มเติมครั้งที่ ๔ ลงวันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ ดังนั้น คำสั่งคณะกรรมการมาตรการทางปกครองเลขที่ ๗๗/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เรื่อง คำสั่งมาตรการทางปกครอง ที่ให้พักใช้ใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำไทยเลขที่ ๕๙๑๐๓๐๐๔๐๐๐๕ ของผู้ฟ้องคดีเป็นเวลา ๙๐ วัน และกักเรือประมงชื่อ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ เลขทะเบียนเรือไทย ๔๙๓๓๐๐๐๑๑ จนกว่าคดีจะถึงที่สุด จึงชอบด้วยกฎหมาย

ข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีที่ว่า ก่อนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะออกคำสั่งพิพาทไม่ได้เปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีชี้แจงและแสดงพยานหลักฐานเพื่อโต้แย้งข้อกล่าวหา นั้น เห็นว่า คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๒/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม เพิ่มเติมครั้งที่ ๔ ลงวันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ ข้อ ๒๓ กำหนดให้การออกคำสั่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามคำสั่งนี้ไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง จึงไม่จำเป็นต้องให้สิทธิผู้ฟ้องคดีได้ชี้แจงหรือโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานก่อนออกคำสั่งในกรณีดังกล่าว ข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีไม่อาจรับฟังได้

ข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีที่ว่า คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๒/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม เพิ่มเติมครั้งที่ ๔ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เป็นต้นไป ข้อ ๒๐ ระบุว่ากระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการประมงที่เกิดขึ้นก่อนวันที่คำสั่งนี้มีผลใช้บังคับ ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมประมงเป็นผู้ตรวจพบการกระทำความผิดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำสั่งให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐ การกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการประมงที่ในคดีนี้เกิดขึ้นก่อนวันที่คำสั่งนี้มีผลใช้บังคับ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำสั่งคณะกรรมการมาตรการทางปกครอง เลขที่ ๗๗/๒๕๖๐ เรื่อง คำสั่งมาตรการทางปกครอง เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐ คำสั่งดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย นั้น เห็นว่า ระยะเวลาตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติฯ ดังกล่าวเป็นระยะเวลาเร่งรัดให้ฝ่ายปกครองดำเนินการเท่านั้น การดำเนินการล่าช้าไม่ทำให้คำสั่งพิพาทไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด ข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีไม่อาจรับฟังได้

เมื่อคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เลขที่ ๗๗/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เรื่อง คำสั่งมาตรการทางปกครอง ที่ให้พักใช้ใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำไทยเลขที่ ๕๙๑๐๓๐๐๔๐๐๐๕ ของผู้ฟ้องคดีเป็นเวลา ๙๐ วัน และกักเรือประมงชื่อ อ.ศิริชัยพัฒนา ๑ เลขทะเบียนเรือไทย ๔๙๓๓๐๐๐๑๑ จนกว่าคดีจะถึงที่สุด ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

/จึงมิได้...

จึงมิได้กระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จึงไม่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดี

พิพากษายกฟ้อง

นายสุรินทร์ ทองมา
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองกลาง

นางสาวสุริยาภรณ์ โพธิ์อิม
ตุลาการศาลปกครองกลาง

นางสาวศิริลดา ประสพทรัพย์
ตุลาการศาลปกครองกลาง

ตุลาการเจ้าของสำนวน

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายปรีชา สันรัมย์

